

Mü'minûn Sûresinin Başındaki Ayetlerde Yer Alan Esaslar

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ (1) الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ (2) وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ (3) وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ (4)

Muhterem Müslümanlar!

Hutbemiz; “Mü'minûn Sûresinin Başındaki Ayetlerde Yer Alan Esaslar” hakkında olacaktır.

Mü'minun Sûresi; Kur'an-ı Kerimde 23. Sûre ve 118 âyettir. Mekke döneminde nâzil olmuştur. **Mü'minlerin vasıflarını anlatmakla başladığı için** sûreye bu isim verilmiştir. Bu vasıfların her biri büyük önem arz etmektedir. Mü'minlerin vasıflarından bahseden bu ayetleri, **hakıyla yerine getirenlerin cennete nail olacaklarını**, Hz. Ömer (r.a.) şöyle anlatır: Resûlullah Efendimiz'e (s.a.s.) vahiy geldiği zaman başının üstünde **arı uğuldamasına benzeyen bir ses** iştilirdi. Bir gün kendisine vahiy gelmişti. Bir süre bekledikten sonra vahiy durumu ondan kaldırıldı. Sonra Resûlullah (s.a.s.) kibleye karşı durdu, ellerini kaldırdı ve şöyle dua etti:

- “Allahım! Biz Müslümanların sayısını artır, eksiltme! Bizi şerefli kıl, alçaltma! **Bize ver, mahrum etme!** Bizi gözet, üzerimize başkalarını tercih etme! Bizi memnun eyle ve bizden râzı ol!”

Sonra Resûlullah Efendimiz (s.a.s.) sözüne devamla şöyle buyurdu: **“Bana on âyet indirildi ki, kim onların gereğini yaparsa mutlaka Cennete girecektir.”**

Ardından “Mü'minler felah buldular” âyetiyle okumaya başlayarak, Mü'minûn Sûresi'nin başından on âyet okudu. *(Sünen-i Tirmizî, Tefsiru'l-Kur'ân 24)*

Şimdi bu ayetleri tahlil edelim:

1 ve 2. âyetler; “**Muhakkak ki, mü’minler felah buldular** (*kurtuluşa erdiler*). **O Mü’minler ki, namazlarında huşû içerisindedirler.**” der.

Huşû; duygu, düşünce, kalp ve yöneliş bakımından Allah’a karşı saygı içinde olmaktır. Namazdaki huşû, bir kimsenin hem kalben ve hem de bedenen namazı tadili erkân üzere huzurlu ve edepli bir şekilde kılmasıdır. Huşûun yeri kalptir. Kalp huşû içinde olduğu zaman, bütün beden de huşû içinde olur.

Namazlarda huşûun önemine dair çok sayıda rivayet nakledilmiştir. Bunlardan bazıları şöyledir:

Resûlullah (s.a.s.) namaz kılariken sakalıyla uğraşan bir adamı gördü ve onun hakkında şöyle buyurdu: “Şâyet bu adamın kalbi huşû duymuş olsaydı, azaları da elbette huşû duyardı.” (*Hâkim et-Tirmizi rivayet etmiştir. Bkz. Kenzu’l-Ummal, Hadis No: 5891*).

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “Vedâlaşan kimse gibi namaz kıl! Bir de Allah’ı görür gibi namaz kıl! Eğer bu hâli kendinde bulamıyorsan, o takdirde en azından, Allah seni görüyor şuuru içinde namaz kıl!” (*Taberani, el-Mu’cemu’l-Evsat, hadis no: 4427, İbn Ömer (r.a.)’den rivayet etmiştir*)

Hız. Âişe Radiyallâhu anhâ da şu hadisi nakleder: Ben, Resûlullah Efendimiz’e (s.a.s.) namazda iken sağa sola göz gezdirmenin durumunu sorduğumda buyurdular ki: “Namazda sağa sola göz gezdirmek, kulun namazından şeytanın bir şeyler kapıp kaçırmasıdır.” (*Ebû Dâvud, Salât 160-161; Tirmizî, Cum’a 59*)

Namazda kişinin secde edeceği yere değil de başka tarafa bakması, namazın faziletini alır götürür.

Ve yine Resûlullah Sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz; kişinin, namazda karganın yemi gagalayışı gibi acele yatıp kalkmasından, yırtıcı hayvan gibi kollarını yere yaymasından ve mescitte belli bir yeri deve gibi devamlı mekân edinmesinden **nehyetti.** (*Ebû Dâvud, Salat 143-144; Nesâî, Tatbik 55*)

Bu nedenle namaz kılarken acele ile, rükû ve secde yapılmaz. Ne kadar ta'dil-i erkana uygun kılınırsa, namaz o kadar mükemmel olur.

3. **وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ** “O Mü'minler ki, boş (*faydasız*) şeylerden uzak dururlar.”

Efendimiz (s.a.s.): “Kendisini ilgilendirmeyen şeyi terk etmesi, kişinin Müslümanlığının güzelliğindedir.” buyurur. (*Tirmizî, Zühd 11*)

Ezvâc-ı Tahirâtan Hafsa validemiz, Efendimiz'in ona şu tavsiyesini naklederler: “Yâ Hafsa! Çok söz söylemekten sakın! Çünkü Allah'ın anılıp zikredilmediği çok söz, kalbi öldürür. Bu sebeple sana Allah'ı çokça anıp zikretmeyi tavsiye ederim; zira kalbi dirilten şey Onu anmaktır (*zikretmektir*).” (*Deylemi rivayet etmiştir. Bk. Râmûz'ul-Ehâdîs, s. 496*)

Bu konuda bir başka rivayette ise şöyle buyrulmuştur: “Susmak hikmettir ve onu yapan ise pek azdır. Kendisini ilgilendirmeyen (boş) şeylerde çok konuşanın çok hatası olur.” (*el-Askeri, Ebu'd-Derda (r.a.)'den rivayet etmiştir. Bkz. Râmûzu'l-Ehâdîs, s. 219*)

4. **وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ** “O Mü'minler ki, zekât için çalışıp çabalarlar.”

Zekât, fakirin zenginin malı üzerindeki hakkıdır. Bu sebeple fakirin hakkı verilmelidir. Bir bedevî gelerek: “Yâ Resûlallah! Bana hicretten haber ver” dedi. Resûlullah

Sallallâhu aleyhi ve sellem: "Vah sana! O ağır bir iştir. Senin develerin var mı?" dedi. Adam: "Evet" deyince, zekâtını veriyor musun?" diye sordu. Adam: "Evet" deyince, **"Öyleyse sen o uzak diyarda kal ve amel işlemeye bak. Zîrâ Allah senin amelinden hiçbir şeyi eksiltmeyecektir"** buyurdu. *(Buhârî, Zekât 36; Müslim, İmâre 20)*

5-7. "Onlar mahrem yerlerini günahlardan korurlar... sınırın ötesine geçmek peşinde olanlar, işte onlardır haddi aşanlar." Mü'minler, temiz bir hayat yaşamaya gayret ederler. İffetlerini, namuslarını, ırzlarını, şeref ve haysiyetlerini harama karşı daima muhafaza ederler ve etmelidirler .

8. "O mü'minler ki, emânetlerine ve verdikleri söze riayet ederler."

Bu Âyet-i Kerîme ile ilgili olarak Resûlullah Sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: "Benim için şu altı şeyi alıp tatbik edin ki ben de size cenneti garanti edeyim." "Onlar nelerdir?" denilince, buyurdu ki: "Biriniz konuştuğu zaman yalan söylemesin; söz verdiğinde caymasın; kendisine bir şey emânet edildiğinde hıyanet etmesin. Gözlerinizi harama karşı kapatın, ellerinizi haramdan uzak tutun ve iffetinizi koruyun." *(Hâkim ve Beyhaki, Enes (r.a.)'den rivayet etmiştir. Bkz. Râmûz'ul-Ehâdîs, s. 256).*

Emânete riâyet etmek ve sözünde durmak gibi özellikler Mü'minlerin vasfıdır.

9. "O Mü'minler ki, namazlarını muhafaza ederler (vaktini ve şartlarını korurlar)."

Mü'minlerin bir vasfı da, namazlarını vaktinde ve şartlarına riayet ederek ikame etmeleridir. Namaz, insanların en önemli kulluk borcudur. Ötede ilk hesabı görülecek **salih ameldir.**

Resûlullah'ın hizmetkârı ve Suffe Ehlerinden Ebû Firâs demiştir ki: “Geceleri Resûlullah'ın yanında kalır, abdest suyunu götürür ve öteki ihtiyaçlarını karşılardım. Bir keresinde bana “Dile benden ne dilerse” buyurdu. Ben: “Cennette seninle beraber olmayı arzu ederim.”, dedim. Allah Resûlü (s.a.s.): “Başka bir şey istemez misin?” buyurdu. Ben, tek dileğimin bu olduğunu söyledim. Bunun üzerine Efendimiz (s.a.s.): “**Öyleyse çok namaz kılıp secde ederek, kendin için bana yardımcı ol!**” buyurdu. (Müslim, Salât 226)

10 ve 11. Ayetler ise şöyledir: “İşte vâris olanlar, ebedî kalacakları Firdevs cennetine vâris olanlar, **onlardır onlar.**”

Resûlullah (s.a.s) söyle buyurdu: **الْعِبَادَةُ فِي الْمَرْجِ كَهَجْرَةِ إِلَيَّ**
“**Kargaşa (fitne ve fesat) dönemlerinde ibadete ihtimam göstermek, bana hicret etmek gibidir.**” (Müslim, Fiten 1301).

Rabbim bizleri, bu ayetleri hayatlarına hayat yapanlardan ve Firdevs cennetinde buluşanlardan eylesin.